

به نام خدا

دستور العمل تهیه فهرست صنایع آلاینده
موضوع تبصره‌ی یک ماده‌ی ۳۸ قانون مالیات بر ارزش
افزوده

معاونت محیط زیست انسانی

آبان ۱۳۹۷

مقدمه :

در راستای هدف کاهش و کنترل آلودگی‌های زیست محیطی و باتوجه به ابعاد نظارتی و وظایف سازمانی، پایش و سنجش مستمر، منطقی و براساس شیوه نامه‌های موجود، امری ضروری و اجتناب ناپذیر بوده و اجرای تبصره‌ی یک قانون مالیات بر ارزش افزوده و تشخیص آلاینده‌گی واحدهای تولیدی، تنها، نتیجه‌ی تلاش در جهت انجام وظیفه‌ی ذاتی سازمان است که در قالب تنظیم فهرست صنایع آلاینده، در پایان هر دوره انجام می‌گردد.

از آنجا که هدف اصلی سازمان، کاهش و کنترل آلودگی‌های صنعتی است، درج نام واحدهای تولیدی آلاینده، به عنوان آخرین راهکار بازدارنده، می‌تواند به روند افزایش اقدامات اصلاحی توسط واحدهای آلاینده، سرعت و جدیت بیشتری ببخشد و در نهایت سازمان را به هدف اصلی که قطعاً رفع آلودگی و جلوگیری از تخلفات زیست محیطی (و نه درآمدزایی برای سایر دستگاه‌ها) است، نزدیک‌تر کند.

لذا ضمن تاکید بر این نکته که توسعه‌ی صنعت همگام با محیط زیست و در تعامل فزاینده با آن، منجر به پایداری و در نهایت رشد و شکوفایی اقتصادی و محیط زیست خواهد گردید، ضروری است به منظور وحدت رویه و دقت در تنظیم فهرست صنایع آلاینده که به دلیل داشتن بار مالی، از حساسیت ویژه‌ای برخوردار است، نکاتی به شرح دستورالعمل حاضر که برگرفته از دستورالعمل ابلاغی سال ۹۵ با تغییرات اصلاحی که از پیشنهادات بازوی اجرایی (ادارات کل) استخراج گردیده، مد نظر قرار گیرد تا در عین واقع بینی و قضاوت عادلانه و بدور از هرگونه اعمال سلیقه و تنها براساس مستندات، از بروز اشتباهات و خطاهای سهوی جلوگیری گردد. امید که تلاش مخلصانه و بی ادعای کارکنان سازمان در این بخش مورد رضای حق تعالی قرار گیرد.

ماده ۱- واحدهای خدماتی حتی در صورت ایجاد آلودگی، در فهرست قرار نمی گیرند.

تبصره: ملاک تشخیص واحد خدماتی بخشنامه ی ۹۰/۲۷۴۱۰ مورخ ۹۰/۶/۲۸ موضوع تعیین رده ی واحدهای خدماتی می باشد. در صورت وجود هر گونه ابهام، به صورت موردی، از دبیرخانه ی عوارض آلاینده گی استعلام گردد.

ماده ی ۲- واحدهای غیر فعال، در فهرست قرار نمی گیرند. عدم فعالیت براساس اعلام واحد و تایید دستگاه متولی فعالیت (سازمان صنعت و معدن یا سازمان جهاد کشاورزی استان) می باشد.

ماده ی ۳- واحدهایی که دارای فعالیت فصلی هستند، تنها در دوره ی فعالیت مورد پایش قرار گرفته و در صورت ایجاد آلودگی برای همان فصل در فهرست قرار می گیرند.

ماده ی ۴- واحدهایی که اخطار کتبی دریافت می کنند، در طول مهلت اخطار، در فهرست قرار نمی گیرند.

ماده ی ۵- بعد از اتمام مهلت اخطار، در صورت عدم اعلام رفع آلودگی توسط واحد، نام واحد در فهرست همان دوره قرار می گیرد و تا زمانی که رفع آلودگی را به صورت مکتوب، به اداره کل اعلام ننموده و اقدامات توسط اداره کل، مورد تایید قرار نگرفته، نام واحد همچنان در فهرست دوره های بعد آن سال قرار می گیرد.

تبصره: در صورت اعلام رفع آلودگی و تایید اداره کل و یا اعلام تعطیلی و تایید مراجع ذیربط (موضوع ماده ی ۲ این دستورالعمل) در مهلت تعیین شده در اخطاریه، نام واحد در فهرست قرار نمی گیرد.

ماده ی ۶- ملاک قرارگیری در فهرست، نتایج آنالیز و مقایسه با حدود مجاز مصوب، می باشد. نتایج آنالیز می تواند گزارش خوداظهاری یا اندازه گیری توسط ادارات کل (واحدهای تابعه) باشد.

تبصره ۱: در موارد تناقض نتایج خوداظهاری با اندازه گیری های انجام شده توسط اداره کل (واحدهای تابعه) ارجحیت با اندازه گیری اداره کل (واحدهای تابعه) می باشد.

تبصره ۲: برای واحدهایی که به دلایلی از قبیل عدم احداث سیستم تصفیه فاضلاب، عدم تجهیز دودکش به سکو و دریچه‌ی نمونه برداری، امکان انجام نمونه برداری و آنالیز وجود ندارد، ملاک تشخیص آلودگی گزارش کارشناسی و صورتجلسه‌ی تنظیم شده، با تایید معاون پایش و مدیر کل استان و اخطار صادره، خواهد بود.

تبصره ۳: شکواییه‌ی مردمی مورد تایید و منجر به صدور اخطار در صورت داشتن شرایط موضوع تبصره‌ی ۲ همین ماده، می‌تواند ملاک احراز آلودگی باشد.

ماده‌ی ۷- نمونه برداری خروجی دودکش در واحدهای صنعتی، باید تنها در مبادی انجام پذیرد که در حدود مجاز آلاینده‌ی خروجی صنایع به عنوان مرجع مقایسه، لحاظ شده و در شیوه نامه‌های خوداظهاری نیز درج گردیده است. (خروجی دودکش سیستم‌های گرمایشی که در فرآیند تولید نقشی نداشته و مستقل از فرآیند می‌باشد ملاک قرارگیری در فهرست صنایع آلاینده نمی‌باشد).

ماده‌ی ۸- پایش واحدهای مستقر در شهرک‌های صنعتی دارای سیستم تصفیه فاضلاب، منحصرأ به لحاظ آلودگی هوا باید صورت پذیرد.

تبصره ۱: در بحث پسماند، عقد قرارداد جمع‌آوری پسماند و در بحث فاضلاب، اتصال به شبکه‌ی جمع‌آوری و تصفیه‌ی فاضلاب شهرک، ملاک عمل قرار می‌گیرد.

تبصره‌ی ۲: در صورتی که به هر دلیل (از جمله تحمیل بار آلودگی بیش از حد قرارداد با مدیریت شهرک) ارتباط پساب واحد با سیستم تصفیه فاضلاب شهرک قطع گردد، واحد، مستقل تلقی شده و مانند سایر واحدهای صنعتی مستقل، تحت پایش خروجی فاضلاب نیز قرار می‌گیرد.

تبصره‌ی ۳: شهرک صنعتی، واحد خدماتی محسوب شده و در فهرست قرار نمی‌گیرد.

ماده‌ی ۹- فهرست صنایع آلاینده سال‌های قبل، نقشی در تدوین فهرست سال جاری ندارد و هر سال، فهرست براساس نتایج پایش همان سال، تدوین می‌گردد.

ماده‌ی ۱۰- تنها ملاک قرارگیری نام واحد در فهرست، ایجاد آلودگی است و درج نام، به دلایلی همچون عدم دریافت مجوز فعالیت، عدم ارائه‌ی خود اظهاری، عدم ارائه‌ی برنامه‌ی مدیریت پسماند صورت نمی‌گیرد.

ماده ی ۱۱- واحدهای دارای پسماند ویژه (براساس اعلام دستور العمل دفتر آب و خاک) در صورت ارائه قرارداد دفع یا امحاء و بی خطر سازی، در فهرست قرار نمی گیرند.

تبصره: واحدهای دارای پسماند عادی، در صورت ارائه قرارداد با شهرداری، در فهرست قرار نمی گیرند.

ماده ی ۱۲- واحدهایی که منحصر به لحاظ دارا بودن فاضلاب بهداشتی، آلوده تشخیص داده شده اند، در فهرست قرار نمی گیرند.

ماده ی ۱۳- در اخطار صادره برای هر واحد موارد زیر درج گردد:

الف) نوع آلودگی

ب) مهلت منطقی حسب نوع آلودگی

ج) تاکید به قرارگیری در فهرست صنایع آلاینده در صورت عدم رفع آلودگی و اعلام به موقع به ادارات کل (ادارات تابعه)

ماده ی ۱۴- در مورد واحدهای پالایشگاهی و پتروشیمی، نیاز به درج در فهرست نبوده و تنها در صورت رفع آلودگی و تایید اداره کل براساس مستندات، از دوره ی بعد از اعلام توسط سازمان، از شمولیت عوارض آلاینده ی خارج می شوند. نحوه ی برخورد با اینگونه واحدها به منظور تشخیص عدم آلودگی، مطابق با ماده ی ۶ همین دستورالعمل خواهد بود.

ماده ی ۱۵- در خصوص واحدهایی که اقداماتی در جهت رفع آلودگی های اعلام شده در اخطاریه ی صادره انجام داده اند، براساس گزارش بازدید و تایید معاون نظارت و پایش و مدیرکل استان (طی صورتجلسه ی فنی با برآورد میزان پیشرفت)، مهلت داده شده تا حداکثر دو دوره، قابل تمدید می باشد.

ماده ی ۱۶- فعالیت های معدنی در صورتی که منحصر شامل مرحله ی استخراج ماده ی معدنی و مستقل از هرگونه عملیات فرآوری باشند در فهرست قرار نمی گیرند.

ماده‌ی ۱۷- در خصوص واحدهایی که خطوط تولید مجزا دارند و آلاینده‌گی خطوط، به طور کامل، قابل تفکیک می‌باشد، منحصر خط تولید آلاینده در فهرست قرار گیرد.

ماده‌ی ۱۸- در مورد واحدهایی که با اعمال این دستورالعمل در فهرست صنایع آلاینده قرار نمی‌گیرند، از سایر اهرم‌های قانونی جهت کنترل و کاهش آلودگی استفاده شود.

ماده‌ی ۱۹- بعد از نهایی شدن فهرست سه ماهه و همزمان با ارسال به این معاونت، قرار گیری در فهرست باید به نحو مقتضی، به مشمولین اعلام گردد.

ماده‌ی ۲۰- فهرست صنایع آلاینده در هر استان باید حداکثر تا پایان ماه اول فصل بعد به سازمان ارسال گردد. ضمناً بارگذاری فهرست، در سامانه ثبت اطلاعات صنایع آلاینده، طبق فرمت اعلام شده ضروری است.

ماده‌ی ۲۱- نظر به عدم امکان تغییر در فهرست توسط ادارات کل، از هرگونه مکاتبه با امور مالیاتی استان‌ها خودداری گردد.

ماده‌ی ۲۲- نظر به عدم امکان حذف و اضافه در فهرست نهایی، دقت کافی در تهیه فهرست و جمع‌آوری مستندات صورت پذیرد.

ماده‌ی ۲۳- علاوه بر فهرست‌های دوره‌ای، فهرست نهایی مشتمل بر دوره‌های آلاینده‌گی تمامی واحدهای آلاینده (در یک جدول کلی) تا پایان بهمن ماه هر سال، تهیه و به سازمان ارسال گردد.

ماده‌ی ۲۴- مسئولیت صحت فهرست‌های ارسالی، بر عهده‌ی مدیرکل استان خواهد بود.

ماده‌ی ۲۵- این دستورالعمل در ۲۵ ماده، تنظیم و از ابتدای سال ۹۷ لازم‌الاجرا بوده و دستورالعمل قبلی از درجه‌ی اعتبار ساقط است.